

پروژه آزمایشگاه شماره ۱

گروه ۱۷

سیستم عامل - پاییز ۱۳۹۹

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

اعضای گروه: دانشور امراللهی، علیرضا

استاد : **دکتر کارگهی**

توكلي، امين ستايش

۱. معماری سیستم عامل ۲۷۵ چیست؟ چه دلایلی در دفاع از نظر خود دارید؟

سیستم عامل xv6 بر اساس Unix v6 پیادهسازی شده است. سیستم عامل Unix توسط Ken Thompson و Ken Thompson سیستم عامل xv6 بر اساس xx6 بیادهسازی شده است. xv6 از ساختار Unix v6 استفاده میکند ولی با ANSI C برای پردازندههای مبتنی بر xx6 بیادهسازی شده است.

از دلایل میتوان به موارد روبرو اشاره کرد: در فایل x86.h میتوانیم دستورات assembly مختص پردازنده های مبتنی بر x86 memory استفاده کنیم. در فایل asm.h نیز استفاده از معماری x86 ذکر شده است. در فایل asm.h از trap استفاده شده است. در traps.h نیز میتوانیم مشاهده کنیم که trap ها مخصوص معماری x86 پیاده داند.

۲ فایلهای اصلی سیستم عامل XV6 در صفحه یک کتاب XV6 لیست شدهاند. به طور مختصر هر گروه را توضیح دهید. نام پوشه اصلی فایلهای هسته سیستم عامل، فایلهای سرایند و فایل سیستم در سیستم عامل لینوکس چیست؟ در مورد محتویات آن مختصراً توضیح دهید.

بخشهای سیستم عامل XV6:

:Basic Headers

به طور كلى مقادير ثابت كه define شدهاند و بعضى تعريف تايپها در اين بخش قرار دارند.

- فایل types.h: شامل typdefهای مورد نیاز
- memlayout.h و memlayout.h و asm.h و memlayout.h بعضي مقادير ثابت
 - defs.h: تعریف چند استراکت و توابع

- x86.h: توابعی برای استفاده از دستورات assembly در معماری
 - mmu.h: بعضی استر اکتها، مقادیر defineشده بر ای مدیریت حافظه
 - elf.h و date.h

:Entering xv6

به طور كلى امكان آغاز سيستم عامل و فراهم كردن امكانات لازم را مهيا مىكند.

- main.c: نقطه شروع سیستم است و سیستم از اینجا شروع به اجرا میکند.
- entry.S: کرنل از اینجا شروع به کار میکند و دستورات assembly این بخش برنامه را به بخش اجرای کد c منتقل میکنند.
 - entryother.c •

:Locks

در این بخش مکانیزمی بر ای مدیریت دسترسیهای مشترک با استفاده از lock پیادهسازی شده است. پیادهسازی این بخش در دو فایل spinlock.c و spinlock.c موجود است.

در این بخش امکاناتی برای گرفتن و رها کردن lock در نظر گرفته شده است. (توابع acquire و release)

:Processes

این بخش وظیفه اختصاص دادن حافظه فیزیکی به پردازهها، مدیریت پردازهها(ایجاد و مدیریت پردازهها Scheduling) و قابلیت context switching را برعهده دارد.

- swtch.S: در این بخش قابلیت context switching پیادهسازی شده است به این صورت که وضعیت فعلی رجیستر ها ذخیره می شوند تا دوباره بعدا برای اجرا بتوانند بازیابی شوند.
- proc.c و proc.c: قابلیتهای مربوط به ایجاد و مدیریت پردازهها. برای مثال پیادهسازی fork در این بخش انجام شده است.
 - vm.c •
 - kalloc.c: در این بخش پیادهسازی نحوه اختصاص یافتن حافظه فیزیکی به پر دازه ها انجام شده است.

:System Calls

در این بخش trapها و system callها تعریف شدهاند تا بتوان از آنها استفاده کرد.

- traps.c و traps.c: انواع trap و عدد متناظر آنها تعریف شدهاند. همچنین توابع مربوط به trap نیز در این بخش پیادهسازی شدهاند.
 - syscall.c و syscall.c: عدد متناظر با system callها و توابع مرتبط بیاد سازی شدهاند.

:File System

هدف یک فایل سیستم organizeکردن و ذخیره کردن داده هاست. معمو ال File Systemها به اشتر اکگذاری داده ها را میان یوزر ها و ایلیکیشن ها بشتیبانی میکنند.

فایل سیستم XV6 از ۶ لایه تشکیل شده است.

پایینی ترین از طریق buffercache لایه بلوکهایی را از روی IDE Disk میخواند و مینویسد که تضمین میکند حداکثر یک kernel process در هر لحظه که میتواند داده فایل سیستمی ذخیره شده در یک block را تغییر دهد.

لایه دوم به لایههای بالاتر اجازه میدهد که آپدیتهایی رو روی blockهای بسیاری در یک transaction انجام دهد تا تضمین کند همه blockها اتوماتیک آیدیت میشوند.

لایه سوم فایلهای بدوننام provide میکند که هر کدام با یک inode و دنبالهای blockها شامل دادههای فایل نمایش داده میشوند.

لایه چهارم directoryها را به عنوان یک inode خاص که محتویاتش دنبالهای از entryهای direcrotry هست که هر کدام یک اسم و رفرنس به inode فایل است.

لایه پنجم سسله مراتب path nameها (مثل /usr/rtm/xv6/fs.c) را با استفاده از ساختاری بازگشتی تامین میکند.

لایه آخر خیلی از منابع unix (مثل systeminterface ...) را به کمک فایل systeminterface انتزاعسازی میکند و کار را برای application programmerها سادمتر میکند.

بعضى از فايلهاى آن به نامهاى زير هستند كه اعمال بالا را مديريت مىكنند:

- low level روتین های low level مربوط به file system را دار است
 - log.c: حداکثر یک transaction در لحظه را مدیریت میکند

:Pipes

در این بخش struct pipe تعریف شدهاست و تو ابعی بر ای عملیات خو اندن و نوشتن بر ای آن پیادهسازی شده است.

به طور کلی pipe برای این استفاده می شود که پردازه ها بتوانند بر روی pipe بنویسند یا از آن بخوانند و بتوانند با هم ارتباط برقرار کنند.

:String Operations

توابع کمکی لازم برای کار کردن با string.

:Low level hardware

- mp.c: تعاریف مربوط به فایل mp.c.
- mp.c: پیادهسازی پشتیبانی مولتی پر اسسور
- lapic.c: مديريت lapic.c: مديريت
- ioapic.c هديريت Interruptهای سخت افزار برای یک سیستم SMP
 - kbd.c و kbd.c: تعریف ثابتهای دکمههای کیبورد

- console.c: کدهای ورودی و خروجی. ورودی از طریق کیبورد یا سریال پورت است و خروجی در صفحه و سریال بورت نوشته می شود.
 - Uart.c: سریال پورت 3250: Uart.c

:User level

در این بخش اولین برنامه سطحکاربر اجرا می شود و امکاناتی نظیر shell اجرایی می شوند.

- asm: کدهای asm؛ کدهای initcode.S و initcode.S.
 - usys.S: تعریف سیستم کالها در سطح کاربر.
 - init.c: اولین برنامه سطح کاربر.
 - sh.c: توابع و تعریفها برای اجرای دستورات در shell.

:Boot Loader

این بخش عملیاتهای لازم بر ای boot شدن سیستم را انجام میدهد.

- bootasm.S: کد اسمبلی برای لود شدن کد BIOS از اولین سکتور حافظه و منتقل کردن اجرا به کد c
 - bootmain.c: توابع مرتبط برای عملیاتهای boot.

:Link

یک linker script برای JOS kernel است.

فایلهای مربوط به هسته لینو کس در بوشه boot/ قرار دارند.

فایلهای سر ایند لینوکس در usr/src/ قرار دارند.

فایلهای فایلسیستم در سیستم عامل لینو کس از root اصلی یا همان / شروع می شوند.

فایل هسته سیستم عامل لینوکس: https://github.com/torvalds/linux/tree/master/kernel فایل های سر ایند سیستم عامل لینوکس: https://github.com/torvalds/linux/tree/master/include فایل های فایل سیستم در سیستم عامل لینوکس: https://github.com/torvalds/linux/tree/master/fs

۶. در xv6 در سکتور نخست دیسک قابل بوت، محتوای چه فایلی قرار دارد؟

gcc -fno-pic -static -fno-builtin -fno-strict-aliasing -O2 -Wall -MD -ggdb -m32 -Werror -fno-omit-frame-pointer -fno-stack-protector -fno-pie -no-pie -fno-pic -O -nostdinc -I. -c bootmain.c

gcc -fno-pic -static -fno-builtin -fno-strict-aliasing -O2 -Wall -MD -ggdb -m32 -Werror -fno-omit-frame-pointer -fno-stack-protector -fno-pie -no-pie -fno-pic -nostdinc -I. -c bootasm.S

ld -m elf_i386 -N -e start -Ttext 0x7C00 -o bootblock.o bootasm.o bootmain.o objdump -S bootblock.o > bootblock.asm objcopy -S -O binary -j .text bootblock.o bootblock ./sign.pl bootblock

دو فایل bootmain.c و bootmain.c وجود دارد.

۹. بوت سیستم توسط فایلهای bootasm.S و bootasm.s صورت میگیرد. چرا تنها از کد C استفاده نشده است؟

زیر ا برای بعضی ویژگیها نیاز داریم از قابلیتهای سطح سیستم استفاده کنیم. همچنین اجرای کد اسمبلی کمحجمتر و سریعتر است. کد bootmain از فایل bootmain از فایل bootmain.c است. کد می شود.

۱۰. یک ثبات عاممنظوره، یک ثبات قطعه، یک ثبات وضعیت و یک ثبات کنترلی در معماری x86 نام برده و وظیفه هر یک را به طور مختصر توضیح دهید.

- ثبات عام منظوره: همانطور که در کتاب هم اشاره شده، ۲۷۵ دار ای ۸ ثبات عاممنظوره میباشد. این ثباتها عبار تند از eax, %ebx, %ecx, %edx, %edi, %esi, %ebp, %esp% حرف e و یک eax, %ebx, %ecx, %edx, %edi, %esi, %ebp, %esp در این ثباتها نشاندهنده extended است زیر ا ۳۲ بیت هستند. این ثباتها نگهداری بعضی اشارهگرها، داده و بر ای نگهداری عملیاتهای ریاضی استفاده میشوند.
- ثبات قطعه: آدرس استک، کد و داده در این ثباتها نگهداری می شود. بر ای مثال SS پوینتر به استک، CS پوینتر به کد و DS پوینتر به داده را نگه می دارد.
- ثبات وضعیت: شامل اطلاعات راجع به وضعیت پردازنده است. EFLAGS در این بخش محسوب می شود و اطلاعات فلگهاییی نظیر carry, sign, zero و غیره را مشخص می کند.
- ثبات کنترلی: کنترل CPU یا دستگاههای دیجیتال دیگر را در دست دارد. %cr2, %cr3, %cr4 از این ثباتها هستند. این ثباتها وظیفه تغییر مدل آدرسدهی، کنترل interrupt، کنترل paging و همپردازندهها از را دارند.

دستور info registers:

_

¹ coprocessor

```
(gdb) info registers
eax
                 0x0
                                        0
                                        0
ecx
                 0x0
edx
                 0x0
ebx
                 0x0
                 0xffffd110
esp
                                        0xffffd110
ebp
                 0x0
                                        0x0
esi
                 0x0
edi
                 0x0
                                        Θ
                 0x10000c
                                        0x10000c
eip
                 0x10202
                                        [ IF RF ]
eflags
cs
                 0x23
                                        35
                 0x2b
                                        43
SS
ds
                 0x2b
                                        43
es
                 0x2b
                                        43
fs
                 0x0
                                        0
                 0x0
                                        0
gs
```

```
(qemu) info registers
EAX=00000000 EBX=00000000 ECX=00000000 EDX=00000663
ESI=00000000 EDI=00000000 EBP=00000000 ESP=00000000
EIP=0000fff0 EFL=00000002 [-----] CPL=0 II=0 A20=1 SMM=0 HLT=0
ES =0000 00000000 0000ffff 00009300
CS =f000 ffff0000 0000ffff 00009b00
SS =0000 00000000 0000ffff 00009300
DS =0000 00000000 0000ffff 00009300
FS =0000 00000000 0000ffff 00009300
GS =0000 00000000 0000ffff 00009300
LDT=0000 00000000 0000ffff 00008200
TR =0000 00000000 0000ffff 00008b00
GDT=
      00000000 0000ffff
IDT=
       00000000 0000ffff
CR0=60000010 CR2=00000000 CR3=00000000 CR4=00000000
DR0=00000000 DR1=00000000 DR2=00000000 DR3=00000000
DR6=ffff0ff0 DR7=00000400
EFER=00000000000000000
FCW=037f FSW=0000 [ST=0] FTW=00 MXCSR=00001f80
FPR0=0000000000000000 0000 FPR1=0000000000000000 0000
FPR2=0000000000000000 0000 FPR3=0000000000000000 0000
FPR4=0000000000000000 0000 FPR5=0000000000000000 0000
FPR6=0000000000000000 0000 FPR7=0000000000000000 0000
```

۱۴ کد معادل entry.S در هسته لینوکس را بیابید.

کد منتاظر در لینوکس در فایل زیر است:

https://github.com/torvalds/linux/blob/master/arch/arm64/kernel/entry.S

١٥. چرا اين آدرس فيزيكي است؟

اگر این بخش را به صورت مجازی در نظر میگرفتیم باز باید یک بخش فیزیکی در نظر میگرفتیم تا این بخش مجازی را مشخص کند، یعنی در نهایت نیاز به بخش فیزیکی بود.

۱۹. جهت نگهداری اطلاعات مدیریتی برنامه های سطح کاربر ساختاری تحت عنوان proc struct ارائه شده است. اجزای آن را توضیح داده و ساختار معادل آن در سیستم عامل لینوکس را بیابید.

- SZ: سایز حافظه متعلق به پردازه به SZ:
 - pgdir: پوینتر به page table است.
- kstack: پایین استک کرنل بر ای این پر دازه را مشخص میکند.
 - state: وضعیت این پر دازه را مشخص میکند.
 - pid: عدد اختصاص دادهشده به این پر دازه.
- parent: پدر این پردازه یا به عبارت دیگر سازنده این پردازه را مشخص میکند.
 - trap برای system call حال حاضر: \$\,\text{trap} = \text{trap}
 - context: برای context switching نگهداری شدهاست.
 - chan: اگر صفر نباشد به معنای خو ابیدن پر داز ه است.
 - killed: اگر غیر صفر باشد یعنی پردازه kill شده است.
 - ofile: فایل های باز شده توسط این پر دازه.
 - cwd: پوشهی کنونی را مشخص میکند.
 - name: نام این پردازه.

معادل این استر اکت در کرنل لینوکس در لینک زیر آمده است:(task_struct)

https://github.com/torvalds/linux/blob/master/include/linux/sched.h

۲۱. در kvmalloc یک صفحه برای آدرسهای هسته برای مدیریت پراسسها ساخته می شود و برای کل سیستم است در صورتی که setupkvm یک صفحه برای هر پراسس می سازد که مثلا در userinit برای اولین پراسس این صفحه ساخته می شود.

۲۴. کد متناظر در لینوکس در فایل زیر است:

https://github.com/torvalds/linux/blob/master/arch/arm/boot/bootp/init.S

اشكال زدايي

۱. برای مشاهده BreakPointها از چه دستوری استفاده می شود؟

با استفاده از دستور maint info breakpoints این کار امکانیذیر است.

۲. برای حذف یک BreakPoint از چه دستوری و چگونه استفاده می شود؟

با استفاده از دستور clear filename:line این کار امکانپذیر است. که در آن filename نام فایل مورد نظر و line نیز نشاندهنده خط مورد نظر است.

۳ بستور bt را اجرا کنید. خروجی آن چه چیزی را نشان میدهد؟

این دستور که مخفف backtrace است سلسله توابعی که فراخوانی شده و در استک اضافه شدهاند را نشان میدهد. به طور خلاصه این دستور نشان میدهد که برنامه چطور به جایی که اکنون در آن قرار دارد رسیده است.

۴. دو تفاوت دستور های x و print را توضیح دهید. چگونه میتوان یک محتوای خاص را چاپ کرد؟

دستور print می تواند یک expression دریافت کند و مقدار آن را نمایش دهد اما دستور x بر اساس آدرس کار می کند و مقدار را نمایش می دهد.

همچنین این دو دستور از جهت نحوه نمایش اطلاعات با یکدیگر متفاوت هستند.

با استفاده از دستور info register name میتوان یک ثبات خاص را نمایش داد، که در آن نام آن ثبات به عنوان آرگومان باس داده شده است.

۵. برای نمایش وضعیت ثباتها از چه دستوری استفاده میشود؟ متغیرها محلی چطور؟ نتیجه این دستور را در گزارش کار خود بیاورید. همچنین در گزارش خود توضیح دهید که در معماری x86 رجیسترهای edi و edi نشانگر چه چیزی هستند؟ مشاهده وضعیت ثباتها با دستور info registers:

با استفاده از دستور info locals میتوانیم وضعیت متغیرهای محلی را مشاهده کنیم. اگر بخواهیم تمام متغیرها به صورت گلوبال هم مشاهدمکنیم میتوانیم از دستور info variables استفاده کنیم.

بعضى عملياتها هستند كه فقط با استفاده از esi و esi قابل انجام هستند. Esi در اين عملياتها به source و edi به مكان destination اشاره ميكند.

۶. به کمک استفاده از GDB «رباره ساختار input struct موارد زیر را توضیح دهید.

در این استراکت سه متغیر e, r, w و جود دارد که دو متغیر r و w ابتدای این خط ورودی را در buffer نشان میدهند. با استفاده از print مقدار این دو را مشاهده کردیم.

برای متغیر e نیز در ادامه توضیح داده شده است.

در فایل console.c روی خط ۴۰۸ breakpoint قرار دادیم و همانطور که در تصویر مشخص است بعد از اینکه یکی console.c را به راست برده ایم مقدار input.e یکی بیشتر شده است.

پس input.e نمایانگر مقدار انتهایی خط در حال تایپ شدن در buffer است.

```
(gdb) b console.c:408
Breakpoint 1 at 0x80100cf0: file console.c, line 409.
(gdb) print input.e
$1 = 0
(gdb) c
Continuing.

Thread 1 hit Breakpoint 1, consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
409    release(&cons.lock);
(gdb) print input.e
$2 = 1
(gdb) c
Continuing.

Thread 1 hit Breakpoint 1, consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
409    release(&cons.lock);
(gdb) print input.e
$3 = 2
(gdb) [
```

خروجی دستور های layout asm و layout asm در TUI چیست؟

با استفاده از دستور layout asm میتوان برنامه را در حالت کد اسمبلی مشاهده کرد. با استفاده از دستور layout src میتوان برنامه را در حالت کد سورس آن مشاهده کرد.

```
<consoleintr+88>
                                     call
                                             *%eax
               <consoleintr+90>
                                             %eax, %esi
                                     mov
               <consoleintr+92>
                                     test
                                             %eax,%eax
               <consoleintr+94>
                                     ins
                                                        <consoleintr+50>
B+>0x80100cf0 <consoleintr+96>
                                     sub
                                             $0xc,%esp
               <consoleintr+99>
                                     push
                                             $0x8010b540
              <consoleintr+104>
                                     call
              <consoleintr+109>
                                     add
                                             $0x10,%esp
      0100d00 <consoleintr+112>
                                             %ebx,%ebx
                                     test
              <consoleintr+114>
                                     ine
                                                        <consoleintr+640>
       100d08 <consoleintr+120>
                                             -0xc(%ebp),%esp
                                     lea
   0x80100d0b <consoleintr+123>
                                             %ebx
                                     DOD
    x80100d0c <consoleintr+124>
                                     DOD
                                             %esi
   0x80100d0d <consoleintr+125>
                                            %edi
                                     DOD
    x80100d0e <consoleintr+126>
                                             %ebp
                                     pop
    x80100d0f <consoleintr+127>
                                     ret
                                     call
                                             0x80100cb7 <consoleintr+39>
              <consoleintr+133>
                                     jmp
                                     call
   0x80100d1c <consoleintr+140>
                                     jmp
   x80100d1e <consoleintr+142>
                                     call
                                                         <consoleintr+39>
                                     jmp
   0x80180d25 <consoleintr+149>
0x80180d28 <consoleintr+152>
                                             $0x7f,%esi
                                     CMP
                                     jne
                                                        <consoleintr+199>
   x80100d2a <consoleintr+154>
                                             0x80110fc8.%eax
                                     MOV
                                     CMD
                                             0x80110fc4,%eax
                                                        <consoleintr+39>
                                     je
    x80100d37 <consoleintr+167>
                                     sub
                                             $0x1,%eax
     80100d3a <consoleintr+170>
                                     mov
                                             %eax,0x80110fc8
              <consoleintr+175>
                                     mov
                                             0x8010b578,%eax
              <consoleintr+180>
                                     test
                                            %eax,%eax
                                             0x80100ef0 <consoleintr+608>
              <consoleintr+182>
                                     je
                                     cli
    x80100d4c <consoleintr+188>
emote Thread 1.1 In: consoleintr
gdb) layout asm
gdb)
```

```
394
                         break;
    395
    396
                      default:
    397
                         if(c != 0 && input.e-input.r < INPUT_BUF){</pre>
                           c = (c == '\r') ? '\n' : c;
input.buf[input.e++ % INPUT_BUF] = c;
    398
    399
                           consputc(c);
if(c == '\n' || c == C('D') || input.e == input.r+INPUT_BUF){
  input.w = input.e;
    400
    401
    402
    403
                             wakeup(&input.r);
    404
    405
    406
                         break:
    408
 B+>409
                    release(&cons.lock);
    410
                    if(doprocdump) {
    411
                      procdump(); // now call procdump() wo. cons.lock held
    412
    413
    414
                  consoleread(struct inode *ip, char *dst, int n)
    417
    418
                    uint target;
                    int c;
    420
    421
                    iunlock(ip);
    422
                    target = n;
    423
                    acquire(&cons.lock);
    424
                    while(n > 0){
    425
                      while(input.r == input.w){
                     if(myproc()->killed){
remote Thread 1.1 In: consoleintr
(gdb) layout asm
(gdb) layout src
(gdb) [
```

٨. برای جابجایی میان تو ابع زنجیره فر اخو انی جاری (نقطه توقف) از چه دستور اتی استفاده میشود؟

به ترتیب از دستورات up و down می توان به این منظور استفاده کرد، نمونه ای از استفاده از این دستورات در عکس زیر آمده است.

```
406
                     break:
   407
   408
B+>409
                 release(&cons.lock);
                 if(doprocdump) {
   410
   411
                  procdump(); // now call procdump() wo. cons.lock held
   412
   413
   414
   415
               int
   416
               consoleread(struct inode *ip, char *dst, int n)
   417
   418
                 uint target;
   419
                 int c;
   420
                 iunlock(ip);
   421
   422
                 target = n;
                 acquire(&cons.lock);
   423
   424
                 while(n > 0){
   425
                   while(input.r == input.w){
                 if(myproc()->killed){
   426
emote Thread 1.1 In: consoleintr
              in mpmain () at main.c:57
#20 0x8010368c in main () at main.c:37
(gdb) up
f1 0×
     301137a0 in ?? ()
qdb) up
#2 0x80102cb4 in kbdintr () at kbd.c:49
gdb) down 2
to consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
gdb) up 2
   0x80102cb4 in kbdintr () at kbd.c:49
12
gdb) up
      0102bc0 in ?? ()
‡3
gdb) up
44
     80105fca in trap (tf=0x80105f4d <trap+221>) at trap.c:67
gdb) down 4
to consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
gdb)
```

```
>49 consoleintr(kbdgetc);
50 }
```

```
remote Thread 1.1 In: kbdintr
(gdb) up
    0x801137a0 in ?? ()
#1
(gdb) up
       0102cb4 in kbdintr () at kbd.c:49
#2
(gdb) down 2
#0 consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
(gdb) up 2
      80102cb4 in kbdintr () at kbd.c:49
#2
(gdb) up
      30102bc0 in ?? ()
#3
(gdb) up
    0x80105fca in trap (tf=0x80105f4d <trap+221>) at trap.c:67
#4
(gdb) down 4
#0 consoleintr (getc=0x80115c80 <tickslock>) at console.c:409
(gdb) up 2
          2cb4 in kbdintr () at kbd.c:49
#2
```